

Република Србија
АПЕЛАЦИОНИ
СУД У БЕОГРАДУ
Гж 3434/21
1.7.2021. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

АПЕЛАЦИОНИ СУД У БЕОГРАДУ, у већу састављеном од судија Марије Терзић, председника већа, Јелене Стојилковић и Весне Миљуш, чланова већа, у парници тужиоца АА из ..., ул. ... бр. ..., кога заступа Слађана Марјановић, адвокат из Београда, Булевар Михаила Пупина бр. 10ж/334, против туженог Републичког фонда за пензијско и инвалидско осигурање Београд, ул. Др Александра Костића бр. 9, ради накнаде штете, одлучујући о жалби туженог изјављеној против пресуде Првог основног суда у Београду П 15723/19 од 8.12.2020. године, у седници већа одржаној 1.7.2021. године, донео је

ПРЕСУДУ

ОДБИЈАЈУ СЕ као неосноване жалбе парничних странака и **ПОТВРЂУЈЕ** пресуда Првог основног суда у Београду П 15723/19 од 8.12.2020. године у ставу првом и другом изреке.

ПРЕИНАЧУЈЕ СЕ решење о трошковима поступка садржано у ставу четвртном изреке пресуде Првог основног суда у Београду П 15723/19 од 8.12.2020. године тако што се **ОБАВЕЗУЈЕ** тужени Републички фонда за пензијско и инвалидско осигурање да тужиоцу АА на име накнаде трошкова поступка исплати износ од 100.404,00 динара, у року од 15 дана од дана достављања писаног преписа пресуде.

Образложење

Побијаном пресудом, ставом првим изреке, одбијен је приговор апсолутне ненадлежности Првог основног суда у Београду. Ставом другим делимично је усвојен тужбени захтев тужиоца и обавезан је тужени да тужиоцу на име накнаде штете због неисплаћених месечних износа припадајуће пензије за период од јуна 2016. године до маја 2019. године исплати појединачно опредељене месечне износе као у том ставу, са

законском затезном каматом од доспелости сваког појединог износа до исплате. Ставом трећим изреке, одбијен је тужбени захтев тужиоца да му тужени по истом основу, исплати на име накнаде штете по основу неисплаћене пензије за месец мај 2016 године износ од 10.635,71 динара са законском затезном каматом почев од 25.6.2016. године па до исплате. Ставом четвртим изреке, обавезан је тужени да тужиоцу на име накнаде трошкова поступка исплати износ од 108.656,00 динара.

Против наведене пресуде жалбу је благовремено изјавио тужени, како то произлази из навода жалбе, против става првог, другог и четвртог изреке из свих законом прописаних разлога.

Испитујући побијану пресуду у смислу члана 386 Закона о парничном поступку („Службени гласник РС“ број 72/11 са изменама и допунама) Апелациони суд у Београду налази да је жалба туженог делимично основана.

У поступку доношења првостепене пресуде нема битних повреда одредаба парничног поступка из члана 374 став 2 тачка 1-3, 5, 7 и 9 ЗПП на које другостепени суд пази по службеној дужности. Нема ни битне повреде одредаба парничног поступка из чл. 374 став 2 тачка 12 истог закона на коју се жалбом туженог неосновано указује. Побијана пресуда је у потпуна, јасна и непротивречна. Садржи разлоге о свим одлучним чињеницама.

Према утврђеном чињеничном стању, решењем туженог тужиоцу је признато право на старосну пензију почев од 1.1.1986. године. По овом решењу тужиоцу је призната пензија исплаћивана до марта 1999. године, када је тужени обуставио даљу исплату. Тужилац је сходно одредбама Правилника о пензијама на Косову остварио право на основну пензију почев од 28.6.2002. године. Према налазу вештака, у варијанти са умањењем за исплаћене пензије на АП КиМ, у периоду од 1.5.2016. године до 31.5.2019. године тужиоцу је мање исплаћена пензија у износу од укупно 455.731,68 динара. Тужба у овој правној ствари је поднета 18.7.2019. године.

Имајући у виду утврђено, првостепени суд је закључио да је тужени својим незаконитим поступањем, односно обуставом исплате породичне пензије тужиоцу у утуженом периоду коју је остварио по основу решења туженог, причинио штету у висини месечних износа који су утврђени вештачењем, те је примењујући одредбе члана 172 Закона о облигационим односима, делимично усвојио захтев тужиоца за наведени период одлучивши као у ставу другом изреке побијане пресуде. На досуђене износе накнаде тужиоцу је досуђена законска затезна камата сагласно члану 277 Закона о облигационим односима почев од доспелости сваког месечног износа до исплате. Првостепени суд је одбио тужбени захтев по истом основу за месец мај 2016. године налазећи да је наведено потраживање застарело у смислу одредбе члана 376 став 1 ЗОО.

На потпуно и правилно утврђено чињенично стање првостепени суд је правилно применио материјално право када је делимично усвојио тужбени захтев тужиоца за накнаду материјалне штете. Разлоге које је за такву одлуку дао првостепени суд у свему прихвата и овај суд, као другостепени, као јасне и довољне.

Супротно жалбеним наводима туженог, суд опште надлежности надлежан је да одлучује по тужби за накнаду штете због незаконитог и неправилног рада органа туженог у извршењу утврђене обавезе, у конкретном случају исплате старосне пензије. Како се дакле ради о спору из члана 1 ЗПП, то је потврђено решење из става првог изреке побијане пресуде којим је одбијен приговор ненадлежности суда за поступање у овој правној ствари.

Даље, апелациони суд налази да је првостепени суд потпуно и правилно утврдио све чињенице од значаја за правилну примену материјалног права и закониту одлуку у овој парници, супротно жалбеним наводима туженог. Наиме, одговорност тужене за штету коју је тужилац претрпео обуставом исплате старосне пензије коју је остварио решењем туженог, заснива се на одредби члана 172 Закона о облигационим односима, којом је прописано да правно лице одговара за штету коју његов орган проузрокује трећем лицу у вршењу или у вези са вршењем својих функција. Право на пензију је стечено право које представља имовину у смислу члана 1 Протокола бр.1 уз Европску конвенцију за заштиту људских права и основних слобода, према коме би свако мешање државног органа у мирно уживање имовине требало да буде законито и да тежи легитимном циљу “у јавном интересу” (пресуда Европског суда за људска права Грудић против Србије 31925-08). Обустава исплате пензије из разлога који нису у складу са законом представља повреду наведеног члана Протокола и незаконит рад туженог, што је основ његове одговорности за штету, са обавезом да је накнади у висини у којој је за тужиоца настала. Супротно наводима жалбе туженог, у ситуацији када тужилац своје право доказује одлуком надлежног органа, који јој је то право утврдио и признао, суд у парничном поступку није надлежан да утврђује да ли су у међувремену настале или постоје околности које утичу на постојање или остварење тог права, јер се те околности утврђују од стране надлежног органа по правилима управног поступка. Суд у парничном поступку не може никоме признати право на пензију или утврдити да постоје разлози за измену или престанак тог права, јер је то у надлежности органа туженог који о томе одлучују.

С тога, обустава исплате пензије из разлога који нису у складу са законом представља повреду наведеног члана Протокола и незаконит рад туженог, што је основ његове одговорности за штету, па је обавезан да тужиоцу ту штету надокнади. Правилном оценом налаза и мишљења вештака утврђена је висина штете у износима ближе наведеним у ставу другом изреке побијане пресуде.

Такође без утицаја су наводи жалбе туженог који се односе на правилност обављеног вештачења, имајући у виду да се током поступка није побијао допунски налаз и мишљење вештака које је туженом уредно достављено.

Без утицаја су жалбени наводи туженог да је тужилац уз тужбу доставио решење о утврђивању права на пензију у копији уместо у оригиналу. Наиме, чланом 328 став 4 ЗПП прописано је да ако суд посумња у аутентичност исправе, може да затражи да се о томе изјасни орган који такву исправу издаје. Како је у конкретном случају издалаца наведеног решења управо тужени, исти је могао да на основу своје евиденције пружи доказе да подаци садржани у наведеној исправу нису тачни, а што током поступка није учинио.

Суд је имао у виду жалбене наводе туженог да је тужилац корисник пензије на АП КиМ, услед чега је тужбени захтев према туженом неоснован. Међутим, како тужени поводом те чињенице није доказао да је донео одлуку којом се мења претходно признато право тужиоца на староснију пензију, већ је самоиницијативно обуставио исплату пензије тужиоцу, то је таквим поступањем причинио штету тужиоцу.

Са тим у вези, а насупрот жалбеним наводима туженог, првостепени суд је правилно приликом одмеравања висине материјалне штете коју је тужилац претрпео узео у обзир примања које тужиоцу од јула 2002. године исплаћује косовска администрација, поштујући основно начело одштетног права да накнада не може бити већа од претрпљене штете у смислу члана 185 ст.1 ЗОО.

Такође, правилно је првостепени суд у конкретном случају нашао да обустава исплате пензије из разлога који нису у складу са законом, представља незаконит рад туженог у смислу члана 172 ЗОО, а што је основ његове одговорности за накнаду штете у смислу члана 376 ЗОО, услед чега се не ради о повременим потраживању, како у жалби неосновано тврди тужени, те нема ни места примени рока застарелости из члана 373 став 1 и 2 ЗОО.

Такође, по оцени апелационог суда, а супротно наводима жалбе, првостепени суд је правилно применио материјално право из члана 277 ЗОО, када је обавезао туженог на исплату камате на сваки појединачни месечни износ неисплаћене пензије, имајући у виду да је основ потраживања накнаде штете која се у смислу одредбе члана 186 Закона о облигационим односима у конкретном случају сматра доспелом, од тренутка када је тужени пропустио да исплати сваки месечни износ пензије, па се неосновано жалбом туженог указује да тужиоцу припада камата најраније од подношења тужбе, односно прецизирања тужбеног захтева, а на основу члана 279 став 3 ЗОО.

Међутим, основано се жалбеним наводима тужене указује да је првостепени суд погрешно применио материјално право приликом доношења одлуке о трошковима поступка.

Наиме, првостепени суд је тужиоцу признао трошкове на име састава тужбе и два образложена поднеска у износу од по 10.800,00 динара, за приступ на 2 одржана рочишта у износу од по 12.600,00 динара, а у које износе је урачунато увећање од 20% на име ПДВ, при чему је сходно проценту успеха у спору од 97.66% тужиоцу досудио трошкове у износу од 56.252,00 динара као и трошкове вештачења у износу од 15.000,00 динара, те трошкове на име таксе на тужбу и пресуду у износу од по 18.702,00 динара, све укупно 108.656,00 динара.

Међутим, погрешна примена материјалног права се огледа у чињеници да је првостепени суд тужиоцу неосновано увећао трошкове услуга адвоката за 20% на име ПДВ-а. Ово из разлога што адвокат има право на накнаду трошкова заступања на име увећања ПДВ-а када заступа физичко лице, али само уколико докаже да је странци издао рачун, односно странка коју је у успешно окончаној парници заступао адвокат обвезник пореза на додату вредност има право на накнаду трошкова на име ПДВ-а, на адвокатску услугу, али као доказ мора да приложи рачун о извршеним адвокатским

услугама. У конкретном случају, пуномоћник тужиоца у току поступка није суду пружио одговарајуће писане доказе и то рачун за пружене адвокатске услуге, већ је суду пружио само доказ да је обвезник ПДВ-а.

Имајући у виду све наведено, тужиоцу припадају трошкови на име састава тужбе и два образложена поднеска у износу од по 9.000,00 динара и за приступ на 2 одржана рочишта у износу од по 10.500,00 динара, све у складу са важећом АТ у време пресуђења, као и трошкови вештачења у износу од 15.000,00 динара, те трошкове на име таксе на тужбу и пресуду у износу од по 18.702,00 динара, све укупно 100.404,00 динара.

Приликом доношења другостепене одлуке, овај суд је ценио и остале жалбене наводе туженог али их посебно не образлаже имајући у виду да се истима се не доводи у сумњу законитост и правилност одлуке, па су такви наводи ирелевантни за другачију одлуку суда.

Из наведених разлога, применом члана 390 ЗПП одлучено је као у ставу првом изреке, док је на основу члана 401 тачка 3 истог Закона донета одлука као у ставу другом изреке.

**Председник већа-судија
Марија Терзић с.р.**

За тачност отправка
Управитељ писарнице
Јасмина Ђокић